

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (девети състав)

10 септември 2015 година *

„Преюдициално запитване — Директива 2001/42/ЕО — Оценка на последиците на някои планове и програми върху околната среда — Режим на защита на планинския масив Ymittos — Процедура за изменение — Приложимост на тази директива — Общ план и програма за защита на околната среда в област Атина“

По дело C-473/14

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Symvoulio tis Epikrateias (Гърция) с акт от 19 септември 2014 г., постъпил в Съда на 20 октомври 2014 г., в рамките на производство по дело

Dimos Kropias Attikis

срещу

Ypourgos Perivallontos, Energeias kai Klimatikis Allagis,

СЪДЪТ (девети състав),

състоящ се от: К. Jürimäe, председател на състава, М. Safjan и А. Prechal (докладчик), съдии,

генерален адвокат: J. Kokott,

секретар: А. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

- за Dimos Kropias Attikis, от А. Papakonstantinou, dikigoros,
- за гръцкото правителство, от А. Alefanti, V. Pelekou и S. Lekkou, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от G. Wilms и M. Patakia, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение, постанови настоящото

* Език на производството: гръцки.

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 3 от Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2001 година относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда (ОВ L 197, стр. 30; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 7, стр. 135).
- 2 Запитването е отправено в рамките на жалба, подадена от Dimos Kropias Attikis (община Kropias в Атика) срещу Ypourgos Perivallontos, Energeias kai Klimatikis Allagis (министър на околната среда, енергетиката и климатичните промени), с която се иска отмяна на президентски указ № 187/2011 от 14 юни 2011 г. относно определянето на мерки за защита на зоната на планинския масив Ymittos и на крайградските паркове Goudi и Ilisia (FEK D' 187/16.06.2011, наричан по-нататък „спорният указ“).

Правна уредба

Правото на Съюза

Директива 2001/42

- 3 Съображения 10 и 19 от Директива 2001/29/ЕО гласят:

„(10) Всички планове и програми, които се изготвят за няколко сектора, и които определят рамка за бъдещо съгласие за осъществяване на проекти, вписани в приложения I и II към Директива 85/337/ЕИО на Съвета от 27 юни 1985 г. относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда [(ОВ L 175, стр. 40; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 1, стр. 174), изменена с Директива 97/11/ЕО на Съвета от 3 март 1997 г. (ОВ L 73, стр. 5; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 3, стр. 254, попр. ОВ L 18, 21.1.2012 г., стр. 7) [...] има вероятност да причинят съществени последици върху околната среда и по правило следва да подлежат на системна екологична оценка. Когато те определят използването на малки пространства на местно ниво [...], те следва да бъдат оценявани само когато държавите членки определят, че има вероятност да причинят съществени последици върху околната среда.

[...]

(19) Когато задължението да се извърши оценка на последиците върху околната среда възниква едновременно по силата на настоящата директива и друго общностно законодателство като Директива 79/409/ЕИО на Съвета от 2 април 1979 г. относно опазването на дивите птици [ОВ L 103, стр. 1, кодифицирана с Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. (ОВ L 20, 2010 г., стр. 7)], Директива 92/43/ЕИО [на Съвета от 21 май 1992 година за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ОВ L 206, стр. 7; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 2, стр. 109)] [...] с оглед избягване дублирането на оценката, държавите членки могат да предвидят координирани или общи процедури, изпълняващи изискванията на релевантното общностно законодателство“.

- 4 Съгласно член 1 от Директива 2001/42 целта ѝ е да предостави високо равнище на защита на околната среда и да допринесе за интегрирането на екологичните съображения в подготовката и приемането на планове и програми, с оглед съдействие за устойчиво развитие, като осигури в съответствие с тази директива извършването на екологична оценка на определени планове и програми, които е вероятно да имат съществени последици върху околната среда.
- 5 Член 2 от Директива 2001/42 гласи:
- „За целите на настоящата директива:
- а) „планове и програми“ означава планове и програми, [...], както и всяко тяхно изменение:
- които подлежат на изготвяне и/или приемане от орган на национално, регионално или местно ниво, или които се изготвят от орган с оглед приемане посредством законодателна процедура от парламента или правителството, и
  - които се изискват от закони, подзаконови или административни разпоредби;
- б) „екологична оценка“ означава изготвянето на екологичен доклад, провеждането на консултации и вземане предвид на екологичния доклад и резултатите от консултациите при вземането на решения и предоставяне на информация за решението в съответствие с членове 4—9;
- [...]“.
- 6 Съгласно член 3 от посочената директива, озаглавен „Обхват“:
- „1. В съответствие с членове 4—9 екологична оценка се извършва на плановете и програмите, посочени в параграфи 2—4, които е вероятно да имат съществени последици върху околната среда.
2. В съответствие с параграф 3 екологична оценка се извършва за всички планове и програми:
- а) които се изготвят за селското и горското стопанство, риболова, енергетиката, промишлеността, транспорта, управлението на отпадъците, далекосъобщенията, туризма, градско и териториално планиране или земеползване и които определят рамката за даването на съгласие за бъдещо развитие на проектите, изброени в приложения I и II към Директива 85/337/ЕИО, или
- б) които, с оглед вероятните последици върху местата, са били определени, че изискват оценка в съответствие с членове 6 или 7 от Директива 92/43/ЕИО
- [...]“.
- 7 Член 11 от Директива 2001/42, озаглавен „Взаимоотношение с друго общностно законодателство“, предвижда в параграфи 1 и 2:
- „1. Екологична оценка, осъществена по силата на настоящата директива, няма да накърнява изисквания по силата на Директива 85/337/ЕИО или други изисквания на общностното право.

2. За планове и програми, за които задължението за извършването на оценки на последиците върху околната среда възниква от настоящата директива и друго общностно законодателство, държавите членки могат да предвидят координирани или общи процедури, изпълняващи изискванията на съответното общностно законодателство, с оглед, *inter alia*, да избегнат дублиране на оценката“.

Директива 92/43

8 Член 6, параграф 3 от Директива 92/43 гласи:

„Планове или проекти, които не са непосредствено свързани с управлението на територията или не са необходими за него, но които поотделно или във взаимодействие с други планове и проекти могат да окажат значително влияние, се подлагат на проверка, за да се оцени въздействието им върху територията от гледна точка на целите на съхраняването на тази територия. При съблюдаване на резултатите от изпитанието за въздействието върху територията и при спазване на разпоредбите на параграф 4 компетентните национални органи одобряват плана или проекта само след като установят, че той няма да има отрицателно влияние върху съответната територията и ако е подходящо, след като са получили мнението на обществеността“.

9 Член 7 от тази директива предвижда:

„Задълженията съгласно член 6, параграфи 2, 3 и 4 от настоящата директива заменят задълженията, произтичащи от член 4, параграф 4, първо изречение от Директива 79/409/ЕИО, по отношение на областите, класифицирани съгласно член 4, параграф 1 или признати за такива съгласно член 4, параграф 2 от нея, от датата на влизане в сила на настоящата директива или от датата на класифициране или признаване от страна на държава членка съгласно Директива 79/409/ЕИО, в случай че последната дата е по-късна“.

Гръцкото право

Междуведомствено министерско решение 107017/2006

10 Член 1 от междуведомственото министерско решение 107017/2006 от 28 август 2006 г. (ФЕК В' 1225/05.09.2006) предвижда:

„Настоящото постановление има за цел прилагането на разпоредбите на Директива [2001/42], така че да включи в контекста на балансирано развитие екологичните съображения преди приемането на планове или програми, като предвижда мерки, условия и процедури, необходими за оценяване на възможните им последици върху околната среда, и по този начин да насърчава устойчиво развитие и високо ниво на защита на околната среда“.

11 Член 3, параграф 1, буква б) от посоченото междуведомствено министерско решение гласи:

„1. Без да се засягат разпоредбите на параграф 2, стратегическата екологична оценка се извършва, преди да се одобри план или програма или преди започване на съответния законодателен процес, за планове или програми на национално, регионално, областно или местно ниво, които могат да имат съществени последици върху околната среда, и по-специално:

[...]

б) за всички планове и програми, които намират цялостно или частично приложение в райони от националната част от екологичната европейска мрежа „Натура 2000“ [територии от значение за Общността (наричани по-нататък „ТЗО“) и специални защитени зони (наричани по-нататък „СЗЗ“)] и които могат да имат съществени последици върху тях. Изключение от тази разпоредба са плановете за управление и програмите за действие, които са пряко свързани или са необходими за управлението и за опазването на тези райони.

За да се установи дали плановете и програмите, посочени в предходния параграф [...] могат да засегнат значително райони от националната част от европейската екологична мрежа „Натура 2000“ [ТЗО и СЗЗ], и следователно за да се установи дали те трябва да преминават през процедура за стратегическа екологична оценка, се следва процедурата за предварителен екологичен контрол, посочена в член 5, параграф 2“.

12 Член 5, параграф 1 от междуведомствено министерско решение 107017/2006 гласи следното:

„Всеки план или програма от посочените в член 3, параграф 1, буква б) и параграф 2 преминава през процедура за екологичен контрол, за да може компетентният орган по параграф 3 да определи дали по смисъла на този член съответните планове или програми могат да имат съществени последици върху околната среда и поради това дали следва да преминават стратегическа екологична оценка [...]“.

Правната уредба в сферата на териториалното устройство на област Атина

13 Закон № 1515/1985 относно общ план и програма за защита на околната среда в област Атина, чиито разпоредби са кодифицирани с президентски указ от 14 юли 1999 г. за общото градоустройствено законодателство, установява общ териториално-устройствен план на област Атина (наричан по-нататък „ОПА“) и програма за опазване на околната среда.

14 Съгласно член 1, параграф 1 от Закон № 1515/1985 ОПА обхваща всички цели, насоки, програми и мерки, предвидени в този закон като необходими за организацията на териториалното устройство и градоустройството на Атина и нейните предградия в рамките на петгодишни планове за икономическо и социално развитие.

15 Съгласно член 4, параграф 3 от този закон президентските укази, приети въз основа на този член, имат за цел да допълнят, уточнят, пояснят и частично да изменят ОПА и програмата за опазване на околната среда, без обаче да променят целите и насоките.

Правна уредба на защитата на планинския масив Ymittos

16 Защитата на планинският масив Ymittos е уредена от различни режими, предвидени в националното право. Президентският указ от 31 август 1978 г., който предвижда две защитени зони (А и В) и определя разрешените във всяка зона видове ползване, въвежда за пръв път цялостен режим на защита на този масив.

17 Освен това, предвид забележителното му биологично разнообразие, по-специално от гледна точка на негова флора и птици, територията на планинския масив Ymittos е включена в списъка с ТЗО по Директива 92/43, под наименованието „Ymittos — Aisthitiko Dasos Kaisarianis — Limni Vouliagmenis“ (GR 3000006), и като СЗЗ съгласно Директива 2009/147, под наименованието „Oros Ymittos“ (код GR 3000015). Този планински масив е обозначен и като специална [консервационна] зона по смисъла на Директива 92/43.

- 18 За да подобри защитата на планинския масив Ymittos и да приведе съответната предходна правна уредба в съответствие с ОПА, Организацията за общия план и защитата на околната среда на област Атина — орган, създаден с член 5 от Закон № 1515/1985 — започва процедура за изменение на президентския указ от 31 август 1978 г.
- 19 В рамките на тази процедура е осъществено проучване, въз основа на което изпълнителният комитет на Организацията за общия план и за защита на околната среда на област Атина изготвя проект, по отношение на който впоследствие се провеждат консултации със заинтересованите общини, с редица министерства, както и с широката общественост. Проектът е финализиран предвид тези консултации и в резултат на това е приет спорният указ.
- 20 Съгласно член 1 от този указ:

„Целта на настоящия указ е ефикасна защита на планинския масив Ymittos и околностите му посредством управление и екологично опазване на местообитанията, на флората и на фауната, насърчаване на важните екологични дейности за района на Атика, закрила на ландшафта и контрол на строителството“.

- 21 Член 3 от спорния указ установява пет защитени зони, а именно зона А — с площ, по-голяма от предишната зона А — обявена за „зона с абсолютна защита на природата и паметниците“, с оглед цялостна защита на местообитанията, на флората и на фауната и за постигнато по екологично съвместим начин подобряване на естествените, географските и историческите характеристики на планинския масив Ymittos; зона В, квалифицирана като „периферна защитена зона“, която е селскостопанска зона, зона за образователни цели и за развлечения на открито, за култура и спорт; зона С, която е зона за защита на археологическите обекти; зона D, обозначена като зона на крайградските паркове Goudi и Ilissia, която свързва планинската екосистема и града, както и зона Е, отредена за специално ползване на земята, в която, при спазване на съответното действащо законодателство, са разрешени по-специално гробищни паркове.
- 22 Член 7 от спорния указ, озаглавен „Преходни разпоредби“, по-специално предвижда, че кариерите трябва да бъдат рекултивирани в срок от три години и че определени съоръжения, сред които съществуващите промишлени и занаятчийски съоръжения, трябва да бъдат преместени в срок от пет години.
- 23 Член 8 от този указ предвижда, по-специално, че съществуващите законосъобразно постройки, както и съоръженията, предназначени за обитаване, обучение, болници, санаториуми, сиропиталища, за приюти, развлечения, спорт, културни прояви, манастири, телефонни антени, обредни места и гробища, чието използване не е разрешено от разпоредбите на същия указ, могат да останат на терените, на които се намират, и да бъдат ремонтирани, без възможност да бъдат разширявани.

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

- 24 Symvoulio tis Epikrateias (Държавен съвет) отбелязва, че предвид изтъкнатите от Dimos Kropias доводи той трябва да реши дали спорният указ следва да бъде отменен, тъй като става дума за план или програма от обхвата на Директива 2001/42, който или която е трябвало да премине през процедура на „предварителен екологичен контрол“ и/или през процедура за „стратегическа екологична оценка“ по смисъла на междуведомственото министерско решение 107017/2006, което има за цел да транспонира посочената директива.
- 25 Тази юрисдикция счита, че не попадат в обхвата на посочените процедури плановете и програмите, които уточняват или прилагат съществуващ план от по-висш ранг, с който е извършено цялостно планиране, в случая общият план, какъвто е ОПА, който от влизането в

сила на междуведомственото министерско решение 107017/2006 сам по себе си трябва да премине през процедура за стратегическа екологична оценка. Според същата юрисдикция няма значение фактът, че за ОПА не е била направена такава стратегическа екологична оценка, тъй като при приемането на този план посоченото министерско решение още не е влязло в сила.

- 26 Запитващата юрисдикция счита, че съгласно точка 42 от решение *Inter-Environnement Bruxelles и др.* (C-567/10, EU:C:2012:159) „екологична оценка“ по смисъла на член 3 от Директива 2001/42 не се изисква, когато отмененият акт е част от йерархична структура от актове за устройство на територията, щом тези актове предвиждат достатъчно ясни устройствени правила, самите актове са били предмет на оценяване във връзка с последиците им върху околната среда и е разумно да се счита, че в това отношение интересите, които Директива 2001/42 цели да защити, са били взети предвид в достатъчна степен.
- 27 Тя отбелязва, че съгласно позицията на мнозинството нейни членове ОПА, въведен със Закон 1515/85, който е съществуващ план от по-висока степен в сравнение със спорния указ, предвижда достатъчно ясни устройствени правила, така че преди приемането на този указ, който уточнява и привежда в изпълнение посочения общ план, не се изисква „екологична оценка“ по смисъла на Директива 2001/42.
- 28 Тази гледна точка може да бъде обоснована по-специално с факта, че съгласно член 4, параграф 3 от Закон 1515/1985 указите, приети на основание на този член, какъвто е спорният указ, могат само да допълват, уточняват, изясняват и изменят ОПА и програмата за опазване на околната среда, но без да променят техните цели и насоки и без да могат да предвиждат нови работи или нови дейности, които не се вписват в планираното от ОПА или които имат и най-малкото отрицателно въздействие върху околната среда. Спорният указ имал за цел да уреди още по-стриктно действащия режим на защита на планинския масив Ymittos в областта на използването на земята и контрола за спазване на ОПА.
- 29 Запитващата юрисдикция допълва, че според изразеното от малцинството от нейните членове мнение спорният указ не е можел да бъде приет без „екологична оценка“ по смисъла на член 3 от посочената Директива 2001/42. Всъщност Закон 1515/1985 не предписвал никакво устройствено правило и следователно — със сигурност нито една конкретна норма от такъв характер, при положение че този закон съдържа само разпоредби от общ характер, които прогласяват целите и насоките.
- 30 Според мнението на малцинството членове на запитващата юрисдикция, макар и само да уточнява ОПА, план като предвидения в спорния указ явно подлежи на екологична оценка съгласно самия текст на член 3, параграф 2, буква а) от Директива 2001/42
- 31 Запитващата юрисдикция счита, че ако, подобно на мнението на мнозинството от членовете на запитващата юрисдикция, Съдът трябва да приеме, че за въведения със спорния указ план не следва да бъде извършвана „екологична оценка“ по смисъла на Директива 2001/42, при положение че уточнява ОПА, който е правна норма от йерархично по-висока степен, все пак на второ място би възникнал въпросът дали тази оценка при все това е била наложителна, тъй като самият ОПА е бил приет, без да е извършена такава оценка.
- 32 Запитващата юрисдикция отбелязва, че според мнението на мнозинството от нейните членове този въпрос изисква отрицателен отговор и основният мотив за това е, че предвид датата на приемането му Закон 1515/1985, който съдържа ОПА, не попада в приложното поле *ratione temporis* нито на Директива 2001/42, нито на правната уредба за транспонирането ѝ в гръцкия правен ред.

- 33 Все пак малцинството от членовете на тази юрисдикция счита, че мнението на мнозинството не може да бъде прието, тъй като би ограничило неправомерно полезното действие на Директива 2001/42 и би противоречало на точка 42 от решение *Inter-Environnement Bruxelles* и др. (C-567/10, EU:C:2012:159). Освен това не възниквал въпросът за прилагане с обратно действие на Директива 2001/42, тъй като случаят поставял не въпроса дали първоначалният план е подлежал на „екологична оценка“ по смисъла на тази директива, а само въпроса дали правната уредба, която внася уточнения в този план, трябва да бъде обект на такава оценка, що се отнася до новоприетите ѝ разпоредби.
- 34 Запитващата юрисдикция счита, че ако Съдът трябва да даде отрицателен отговор на този въпрос, на трето място би възниквал въпросът дали приемането на спорния указ във всички случаи е подлежало на екологична оценка съгласно член 3, параграф 2, буква б) от Директива 2001/42, тъй като зона А, определена със същия указ, обхваща почти цялата територия на планинския масив *Ymittos*, защитен като ТЗО и СЗЗ.
- 35 Би възникнал по-точно въпросът дали предвид разпоредбите на член 3, параграф 2, буква б) от Директива 2001/42 във връзка с член 6, параграф 3 от Директива 92/43 спорният указ представлява план за управление, който е тясно свързан и необходим за защитата на разглежданата територия, в който случай не се изисква екологична оценка.
- 36 Според мнението, изразено от мнозинството членове на запитващата юрисдикция, този въпрос изисква отрицателен отговор, след като, макар спорният указ да има за цел защитата на планинския масив *Ymittos* и да предписва по-благоприятни за околната среда правила, той все пак запазва във всички зони съществуващите дейности и видове използване на земята, чиито последици за околната среда никога не са били оценявани, и освен това позволява запазването на съществуващите законосъобразно съоръжения като радио-телевизионни антени, училища, домове за възрастни хора и гробища.
- 37 Тази гледна точка обаче се оспорва от някои членове на запитващата юрисдикция, които считат, че спорният указ представлява план за управление, тясно свързан със и необходим за защитата на въпросната територия, доколкото класирането на територията на планинския масив *Ymittos* в зона А предполага абсолютна защита, която не позволява никакво използване на земята, с изключение на съоръженията, които са съвместими или са сметени за необходими за целите на защитата на зоната, като например изграждането на противопожарни съоръжения, пожарни кранове, дейности по управление на горите, създаването на пътеки и на велосипедни алеи, както и щадящи действия по укрепване в речните корита.
- 38 Накрая, според запитващата юрисдикция, ако Съдът трябва да приеме, че що се отнася до зона А, спорният указ представлява план за управление, тясно свързан с територията на планинския масив *Ymittos*, би възникнал въпросът дали е възможно този указ да бъде отменен само частично, а именно доколкото определени части от защитената територия в качеството им на ТЗО или СЗЗ са включени в зоните В, D и E по смисъла на този указ, за които територии се изисква екологична оценка, но такава не е била извършена.
- 39 Мнозинството от членовете на запитващата юрисдикция считат, че този въпрос изисква утвърдителен отговор.
- 40 Тази гледна точка не се споделя от малцинството членове на посочената юрисдикция, които са на мнение, че когато се прави опит за правно регламентиране на използването на земята или разрешените дейности на обширна територия, която се счита за част от територия като планинския масив *Ymittos*, информацията трябва да бъде преценявана еднакво и екологичната преценка не би могла да бъде откъслечна.

41 При тези обстоятелства *Symvoulio tis Epikrateias* решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

- „1) Може ли да се приеме, че общ план на градска агломерация — който предвижда общи цели, ръководни насоки и програми за териториалното и градоустройствено планиране на територия, по-обширна от агломерацията, и който сред конкретните си цели включва опазването на намиращите се около този район планински масиви, както и ограничаването на неконтролното застрояване — е план, който разрешава на компетентния административен орган да не приложи процедурата за [...] екологична оценка, предвидена в член 3 от [Директива 2001/42] съгласно тълкуването, дадено на тази разпоредба [в точка 42] от решение [...] *Inter Environnement Bruxelles* и др. C-567/10, EU:C:2012:159 [...] по отношение на план, приет впоследствие с указ по силата на закон, предвиждащ посочения общ план, с който се определят защитени зони по отношение на един от посочените по-горе планински масиви, както и разрешените видове ползване и дейности на неговата територия с цел конкретизиране и привеждане в изпълнение на задачите за опазване на планинските масиви и за възпрепятстване на разрастването на градовете?
- 2) При утвърдителен отговор на предходния въпрос [...] дали ако [поради] датата на [неговото] приемане [...] [посоченият общ план] не е бил обект на екологична оценка [по смисъла на] Директива 2001/42 [...], се налага извършването на тази оценка [...] по повод [приемането на] акта[, който уточнява посочения план,] [настъпило след влизането в сила] на тази директива?
- 3) При отрицателен отговор на втория въпрос се иска да се установи дали указ — който съдържа разпоредби, отнасящи се до мерки за защита, разрешени дейности и начини на ползване на зона, включена в националния компонент на мрежата [Натура 2000] като ТЗО, специална конзервационна зона и СЗЗ, и при положение че макар с такива разпоредби да се въвежда режим на абсолютна защита на природата (който допуска изграждане само на противопожарни съоръжения, управление на горите и пътеки за пешеходен туризъм), от подготвителните актове на тези разпоредби обаче не е видно, че са взети под внимание целите за опазване на съответните зони (и по-конкретно специфичните екологични характеристики, въз основа на които те са избрани да бъдат част от мрежата [Натура 2000]), когато освен това въз основа на тези разпоредби в разглежданата зона продължават да се извършват дейности (които вече не са позволени) единствено поради обстоятелството че са били съвместими с предходния режим на защита — може да бъде разглеждан като план за управление по смисъла на член 6, параграф 3 от Директива 92/43 [...], преди приемането на който не е съществувало задължение за извършване на [...] екологична оценка съгласно [тази разпоредба във връзка с] член 3, параграф 2, буква б) от посочената по-горе Директива 2001/42 [...]?
- 4) При утвърдителен отговор на третия въпрос [...], ако е приет териториално-устройствен план за по-обширен единен географски район (който по принцип, съгласно член 3, параграф 2, буква б) от Директива 2001/42 във връзка с разпоредбата на член 6, параграф 3 от Директива 92/43, изисква извършването на [...] екологична оценка, каквато не е била направена), и се установи, освен че [...] екологична оценка се изисква единствено за някои зони от тази територия — поради новоприети норми относно разрешените видове ползване и дейности, които норми са не само планове за управление — но не и за голямата част от тях, тъй като приетият акт в частта си относно тези последни райони съставлява план за управление, за който, в съответствие с член 3, параграф 2, буква б) от Директива 2001/42 във връзка с член 6, параграф 3 от Директива 92/43, не се налага извършването на такава оценка, дали по смисъла на Директива 2001/42 е възможно обявяването на частична невалидност на целия акт и последващата му отмяна само в частта му относно зоните, за които се налага извършването на [...] екологична оценка — в съответствие с новоприетите

норми в тази област — като частичната им отмяна има и друга последица, че [екологичната] оценка трябва да се извършва единствено по отношение на съответните зони, а не на цялата територия?“.

По преюдициалните въпроси

По първия и втория въпрос

- 42 С първите два въпроса, които следва да бъдат разгледани заедно, запитващата юрисдикция по същество иска да установи дали член 2, буква а) и член 3, параграф 2, буква а) от Директива 2001/42 трябва да се тълкуват в смисъл, че задължението за извършване на екологична оценка съгласно член 3 от същата директива може да отпадне при приемането на акт, съдържащ план или програма за териториално устройство и за земеползване от обхвата на Директива 2001/42, който изменя съществуващ преди това план или програма, тъй като целта на този акт е да уточни и приведе в изпълнение общ план, въведен с акт от по-висока степен, когато за самия последен акт не е била извършена такава екологична оценка.
- 43 В това отношение от точка 42 от решение *Inter-Environnement Bruxelles* и др. (C-567/10, EU:C:2012:159) следва, че по принцип целите на Директива 2001/42 и необходимостта да се запази полезното ѝ действие, допускат възможността даден акт, който отменя изцяло или частично план или програма от обхвата на тази директива да бъде изключен от приложното ѝ поле, ако отмененият акт е част от йерархична структура от актове за устройство на територията, щом тези актове предвиждат достатъчно ясни устройствени правила, самите актове са били предмет на оценяване във връзка с последиците им върху околната среда и е разумно да се счита, че в това отношение интересите, които Директива 2001/42 цели да защити, са били взети предвид в достатъчна степен.
- 44 За разлика обаче от актовете за отмяна, Директива 2001/42, и по-конкретно член 2, буква а) от нея, включва изрично в приложното си поле актовете за изменение на планове и програми, какъвто е именно спорният указ, както впрочем напомня Съдът в точка 36 от решение *Inter-Environnement Bruxelles* и др. (C-567/10, EU:C:2012:159).
- 45 Следователно, тъй като актът в главното производство е акт за изменение на планове и на програми, изрично включен в приложното поле на Директива 2001/42, не би могло да се твърди, че предвид целите на Директива 2001/42 и на необходимостта да се запази нейното полезно действие, този акт все пак може да бъде изключен от приложното ѝ поле.
- 46 Освен това няма съмнение, че плановете и програмите от спорния указ по принцип попадат в обхвата на член 3, параграф 2, буква а) от Директива 2001/42, след като се отнасят основно до териториално и градоустройствено планиране и земеползване.
- 47 По-нататък от тази разпоредба, разглеждана във връзка с член 3, параграф 1 от Директива 2001/42, следва, че тя трябва да бъде тълкувана в смисъл, че въвежда задължението за план или конкретен проект да се извърши екологична оценка, при условие че е вероятно този план или проект да има съществени последици върху околната среда или, с други думи, да окаже значително влияние върху съответната територия. Проверката, която следва да се извърши, за да се определи дали посоченото условие е изпълнено, задължително се ограничава до това дали въз основа на обективни елементи може да се изключи вероятността посоченият план или проект да окаже значително влияние върху съответната територия (вж. по аналогия решение *Sylogos Ellinon Poleodomon kai chorotakton*, C-177/11, EU:C:2012:378).

- 48 При всички случаи ограничаването на приложното поле на Директива 2001/42, на което се е позовавал Съдът в точка 42 от решение *Inter-Environnement Bruxelles и др.* (C-567/10, EU:C:2012:159), засяга положение, което е коренно различно от разглежданото в главното производство.
- 49 Всъщност това ограничаване се отнася до актове за отмяна и не може да бъде разширявано така, че в него да се включат актове за изменение на планове и на програми като разглежданите в главното производство.
- 50 Като се има предвид обаче целта на Директива 2001/42 за гарантиране на високо равнище на защита на околната среда, разпоредбите, които очертават приложното поле на тази директива, и по-специално разпоредбите, съдържащи определенията на предвидените от нея актове, трябва да се тълкуват разширително (решение *Inter-Environnement Bruxelles и др.*, C-567/10, EU:C:2012:159, т. 37). Следователно всяко изключение или ограничение на тези разпоредби трябва да бъде тълкувано стриктно.
- 51 Освен това актовете за изменение на планове и на програми по необходимост водят до изменение на релевантната правна уредба и поради това могат да имат последици върху околната среда, евентуално и съществени, на които още не е била извършена „екологична оценка“ по смисъла на Директива 2001/42 (вж. в този смисъл решение *Inter-Environnement Bruxelles и др.*, C-567/10, EU:C:2012:159, т. 39).
- 52 Само фактът, че въведените със спорния указ изменения имат за цел да уточнят и да приведат в изпълнение общ план, съдържащ се в акт, който заема по-високо положение в нормативната йерархия, не би могъл да обоснове неприлагането на такава оценка при приемането на подобни актове.
- 53 Всъщност тълкуване в този смисъл би било несъвместимо с целите на Директива 2001/42 и би засегнало нейното полезно действие, при положение че предполага една евентуално широка категория актове за изменение на планове и на програми, които могат да имат значителни последици върху околната среда, да бъдат изключени по принцип от приложното поле на тази директива, макар да са изрично предвидени в текста на член 2, буква а) и член 3, параграф 2, буква а) от същата директива.
- 54 Това е вярно в още по-голяма степен, що се отнася до акт като спорния указ, след като е безспорно, че внесените с него изменения са съществени, и дори да може да се приеме, че разглежданият в главното производство общ план — а именно свързаният с областта Атина ОПА — предвижда достатъчно ясни устройствени правила, той самият изобщо не е бил обект на екологична оценка по смисъла на Директива 2001/42.
- 55 При все това причината за ограничаване на приложното поле на Директива 2001/42, на което Съдът се позовава в точка 42 от решение *Inter-Environnement Bruxelles и др.* (C-567/10, EU:C:2012:159), е да се избегне положението един и същ план да бъде обект на редица екологични оценки, включващи всички изисквания на тази директива.
- 56 В това отношение обстоятелството, че когато е приет този общ план посочената директива още не е влязла в сила, е без значение предвид факта, че тя се прилага без изключение за всеки акт за изменение, приет, когато същата директива е била в сила.
- 57 Освен това в главното производство изглежда още по-важен фактът, че за плана, който спорният указ цели конкретно да измени, а именно въведения с президентски указ от 31 август 1978 г., явно не е била извършвана екологична оценка, аналогична на изискваната от Директива 2001/42.

- 58 Накрая, дори да се предположи, че за плановете и програмите, които спорният указ изменя, вече е била извършена оценка на последиците върху околната среда съгласно Директива 85/337 или „други изисквания на общественото право“ по смисъла на член 11, параграф 1 от Директива 2001/42, което не може да се установи от представената на Съда преписка, при всички случаи запитващата юрисдикция трябва да провери дали може да се счита, че такава оценка е резултат на координирана или обща процедура по смисъла на член 11, параграф 2 от тази директива и дали вече отговаря на всички изисквания на Директива 2001/42, в който случай повече няма да е налице задължение за извършване на нова оценка по смисъла на тази директива (решение Valčiukienė и др., C-295/10, EU:C:2011:608, т. 62).
- 59 Предвид всички гореизложени съображения на първите два въпроса следва да се отговори, че член 2, буква а) и член 3, параграф 2, буква а) от Директива 2001/42 трябва да се тълкуват в смисъл, че при приемането на акт, съдържащ план или програма за териториално устройство и за земеползване от обхвата на Директива 2001/42, който изменя съществуващ преди това план или програма, задължението за извършване на екологична оценка съгласно тази директива не може да отпадне, с мотива че този акт има за цел само да уточни и приведе в изпълнение общ план, въведен с акт от по-висока степен, когато за самия последен акт не е била извършена такава екологична оценка.

По третия и четвъртия въпрос

- 60 Предвид отговора, даден на първите два въпроса, следва да се отбележи, че що се отнася до въпроса дали член 3, параграф 2, буква б) от Директива 2001/42 също изисква екологична оценка на предвидените в спорния указ плановете и програми, третият и четвъртият въпрос са зададени само ако Съдът отговори в смисъл, че за тези плановете и програми не трябва да бъде направена подобна оценка съгласно член 3, параграф 2, буква а) от тази Директива.
- 61 При тези обстоятелства не следва да се отговаря на третия и четвъртия въпрос.

По съдебните разноски

- 62 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (девети състав) реши:

Член 2, буква а) и член 3, параграф 2, буква а) от Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2001 година относно оценката на последиците на някои плановете и програми върху околната среда трябва да се тълкуват в смисъл, че при приемането на акт, съдържащ план или програма за териториално устройство и за земеползване от обхвата на Директива 2001/42, който изменя съществуващ преди това план или програма, задължението за извършване на екологична оценка съгласно тази директива не може да отпадне, с мотива че този акт има за цел само да уточни и приведе в изпълнение общ план, въведен с акт от по-висока степен, когато за самия последен акт не е била извършена такава екологична оценка.

Подписи